

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

10 da december 2024

10 da december 2024

946/2024

Incumbensa Bisculm Jörg

concernent la meglieraziun dal providiment da las personas ch'èn pertutgadas dad ME/CFS e da Long COVID en il chantun Grischun

Resposta da la Regenza

Encefalomyelitis myalgica / sindrom da fatigue cronic (ME/CFS) designescha ina malsogna cronica e complexa. En cas fitg grevs po ella chaschunar in basegn da tgira permanent. Per differentes motivs èsi difficil da definir e da diagnostitgar la ME/CFS, tranter auter pervia dals sintoms multifars e perquai ch'i manca in biomarcader etablì. Sin plaun internaziunal vegnan proponids differentes catalogs da criteris per la diagnosa. Els tuts sa basan sulettamain sin sintoms. Sch'ins transferescha las stimaziuns dals studis actuals areguard la frequenza da la malsogna directamain sin la populaziun grischuna, pon ins stimar ch'i dettia 400 fin 800 pazients cun ME/CFS en il Grischun. Er sche la malsogna figurescha gia dapi l'onn 1969 en la Classificaziun internaziunala da las malsognas (ICD), n'èn las raschuns persuerter anc betg scleridas fin oz, quai malgrà ch'i vegn perscrutà en differentes secturs. La mancanza d'ina clera diagnosa e pia la cunfinaziun difficila d'autras malsognas, sco er il fatg che la malsogna na vegn strusch resguardada durant la scolaziun en las professiuns da sanadad impedeschan in providiment conform als basegns.

Tar il punct 1: Ni ils posts spezialisads ni il chantun na pon infurmar davart la situaziun actuala da las personas pertutgadas dad ME/CFS e da Long COVID, perquai ch'i na dat nagina definiziun unitara da la malsogna ed er betg ina registraziun sistematica da las datas respectivas. Cun las stimaziuns actualas n'èsi – tenor la Regenza – betg convegnent da far ina nova statistica chantunala davart il providiment da sanadad interchantunal da questas personas. Ils posts da la AI fan gia in monitoring indirect. Correspondentamain n'èsi er betg pussaivel da definir, tge purschidas concretas che mancan anc ultra da las purschidas existentas (ura da consultaziun davart fatigue en la Fundaziun Ospital chantunal dal Grischun, en la Clinica autalpina a Tavau, en la Clinica da reabilitaziun Seewis ed en la Clinica da reabilitaziun Bellikon a Cuir).

Tar il punct 2: Cun in grond dumber da programs existents metta il chantun Grischun gia a disposiziun in providiment da sanadad cumplessiv. Ina nova orientaziun ed in'extensiun da las resursas existents spezialmain per las pazientas ed ils pazients cun ME/CFS e Long COVID duvrassan meds finanzials considerabels, che giessan sin donn e cust d'autras purschidas da sanadad urgentas. Senza furmas da terapia scientificamain fundadas e senza structures da providiment segiradas na fiss quai ni giustifitgà ni en il senn d'ina impundaziun sistematica da meds finanzials chantunals. Il tema ME/CFS e Long COVID na pertutga betg mo il Grischun, mabain l'entira Svizra. Sco che er il Cussegl federal ha accentuà en il Cussegl dals chantuns (<https://www.parlament.ch/de/ratsbetrieb/suche-curia-vista/geschaefte?AffairId=20224006>), è perquai decisiva ina coordinaziun naziunala. L'Uffizi federal da sanadad publica (UFSP) e la Conferenza da las directuras chantunals e dals directurs chantunals da sanadad (CDS) tschertgan soluziuns per meglierar il providiment da las personas pertutgadas dad ME/CFS e da Long COVID en tut la Svizra e per integrar enconuschientschas da la perscrutaziun en il providiment. Ina structura chantunala parallela na fiss ni cunvegna ni efficazia.

Tar il punct 3: La Regenza vegn a s'engaschar en il rom naziunal a favur da l'infurmaziun e da la renconuschientscha da la malsogna ME/CFS sco er a favur dal dretg legal da survegnir prestaziuns da la AI. La renconuschientscha da malsognas a favur dal dretg legal da survegnir prestaziuns da l'assicuranza d'invaliditad (AI) è dentant chaussa da la Confederaziun. Il chantun na po betg decretar atgnas regulaziuns respectivas.

La Regenza grischuna è conscienta dal fatg, ch'igl è essenzial da porscher in sustegn psicosocial e finanziar per las personas pertutgadas dad ME/CFS e da Long COVID. Ina mesira efficazia e cunvegna en quest connex è quella da meglierar la posiziun dals posts da cussegliaziun psicosociala, quai en collavuraziun cun l'assicuranza d'invaliditad e cun ulteriuras partenarias ed ulteriurs partenaris.

Sa basond sin questas explicaziuns propona la Regenza al Cussegl grond da refusar questa incumbensa.

En num da la Regenza
Il president:

Dr. Jon Domenic Parolini

Il cancellier:

Daniel Spadin